

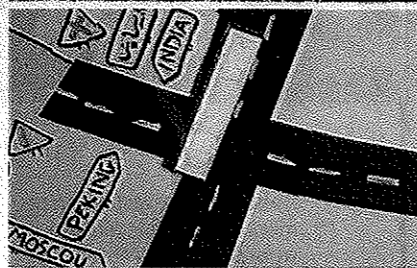
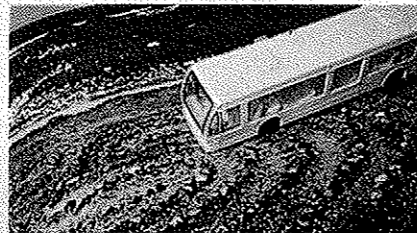
Reisje rond de wereld

In het jeugdtheater kun je momenteel de wereld rondreizen. In *De grote reis* (5+) van HETPALEIS doe je dat met een bus, en in *Zijde* (14+) van Ultima Thule wordt Japan verkend. De uitkomst is tweemaal eigenzinnig theater: het ene zonder acteurs en met video-schermen, het tweede met intiem poppenspel op papieren eenvoud.

DOOR LIV LAVEYNE

HETPALEIS wil drempelverlagend werken naar scholen. Omdat voor velen de stap naar de schouwburg nog te groot is, reist het Antwerpse jeugdtheater daarom ook zelf naar de scholen met een speciale PALEISbus, met daarin speciaal gemaakte voorstellingen 'op maat van een bus'. Een eerste stop was China met *Ye Ying*, een poppentheatervoorstelling van An De Donder. Ditmaal rijden we in *De grote reis* van kunstenaar Judith Nab de wereld rond, en dat stilstaand in nauwelijks veertig minuten tijd.

Voor de vrije voorstellingen die HETPALEIS programmeert, is de vertrekplaats het Antwerpse Theaterplein. Een buschauffeur begeleidt je naar je plek en doet de deuren van de bus dicht. De donkere ramen lichten op tot videoschermen met bewegende collages: tekeningen, foto's en stukjes film. Vibrerende landschappen passeren, ondersteund door subtiele lichtwissels,

■ *De grote reis* blijft vooral een leuk schoolreisje.

muziek en de bewegingen van de bus. Het gaat van nerveuze free jazz in de grootstad naar flamenco en tapas in Spanje en de ijzige wind van Alaska. Af en toe houdt de bus bruusk halt voor spelende kinderen, dan weer stijgt hij op als een vliegtuig, om vervolgens onder water te landen.

Het is bijzonder hoe Nab een eenheid weet te creëren in diverse sferen, van dromerige Chagallachtige taferelen naar harde realiteiten zoals afgesloten zones (*no pasarán*) met bewaking. Even slaat de schrik van bombussen je om het hart,

■ Acteurs-poppenspelers Hans Van Cauwenberghe (l.) en Filip Peeters spelen alle personages in *Zijde* en dat doen ze briljant.

maar *De grote reis* blijft vooral een leuk schoolreisje, waar met de kracht van suggestie een hele wereld langs je ogen voorbijtrekt. Tijdens onze reis gingen kinderen (en volwassenen) volop mee in die fantasie, een enkelingetje reageerde: 'Ja maar, dat zijn toch gewoon tv-schermen'. Nieuwsgierigheid naar de wereld, het is een kunst die je bij Judith Nab het best meeneemt in je bagage.

Het meisje met de westerse ogen

Nieuwsgierigheid is ook wat het hoofdpersonage Hervé drijft in *Zijde*, de nieuwste productie van het Gentse figurentheater Ultima Thule. Hervé krijgt van een zakenman het voorstel om zijderupseieren te smokkelen vanuit Japan naar Frankrijk. In Japan ontmoet hij een meisje met westers uitzienende ogen, op wie hij stapelverliefd wordt. Tot een relatie komt het nooit, maar zij en de zijderupsen doen hem steeds weer terugkeren naar het land van de rijzende

zon. Thuis in Frankrijk wacht zijn vrouw Héléne hem elke keer weer op, veel vermoedend maar van niets gebarend. Dan breekt een burgeroorlog uit in Japan en sterft Héléne.

De liefdeshistorie *Zijde* werd geschreven door de Italiaan Alessandro Baricco, van wie Ultima Thule eerder ook al *1900* opvoerde, over een jongen die zijn hele leven lang aan boord blijft van een schip en nooit aan wal gaat. Beide boeken werden verfilmd (*The Legend of 1900* met Tim Roth en *Silk* met Keira Knightley).

Wat mooi is aan de regie van Wim De Wulf is dat *Zijde* een diptiek vormt met het vroegere *1900*, zowel in inhoud (het reizen) als in vorm. Suggereerde het geritsel van plastic in *1900* de schuimende golven van de zee, dan verbeelden simpele plastic zakjes deze keer een zijden sjaaltje of een zwerm Japanse vogels.

Een groot wit papieren doek met een ronde cirkel in het midden en enkele rode lijnen doet denken aan de Japanse (oor-

logs) vlag. Eenmaal opgehoopt wordt het de berg Fujiyama of het Franse hoopje besneeuwde aarde waar Hervé verbijsterd op staat te staren wanneer blijkt dat hij, op zoek naar de vrouw met de westerse ogen, vergeten was dat die thuis op hem wacht.

Acteurs-poppenspelers Hans Van Cauwenberghe en Filip Peeters spelen alle personages en dat doen ze briljant. Het verhalende karakter van de tekst wordt lang niet altijd even sterk gebracht. Zeker Peeters blaakt pas van vertrouwen als hij een pop in zijn handen houdt. Zoals altijd bij Ultima Thule zijn die poppen bijzonder vormgegeven en op diverse wijzen gemanipuleerd en bestaan ze in allerlei formaten, van robuuste Franse kop tot Japanse verfijning.

De eenvoud in de encensering maakt dat de focus ligt op de puurheid en essentie waarvoor Ultima Thule staat: het spel met poppen en de interactie tussen acteur en figuur. Het levert ook nu weer een magische verhouding, zoals de gewichtigheid waarmee de zakenman-pop stapt of wanneer de Japanse vrouw-pop zich te slapen legt in de nek van acteur Van Cauwenberghe.

Deze uitstap naar Japan is overigens niet het enige avontuur dat regisseur en artistiek leider van Ultima Thule, Wim De Wulf, onderneemt. Hij richt naast Ultima Thule een tweede gezelschap op in Wallonië. Met Compagnie des Collines wil hij de samenwerking met Waalse acteurs en makers aangaan. Daarbij vormt de uitwisseling met Vlaanderen een belangrijke focus. Als eerste productie zal Compagnie des Collines een Franstalige versie brengen van de jeugdvoorstelling *Rostekop* van Ultima Thule.

Zijde, tot en met 23 januari in Kazematten, Gent. Ook op tournee, www.ultima-thule.be.

De grote reis, vrije voorstellingen tot 26 mei op het Theaterplein, Antwerpen. Ook op scholentournee, www.hetpaleis.be.